

Yleiskaavatoimisto/Samuli Saarinen 16.6.2011:

Turun kaupunginvaltuusto on päättänyt 7.3.2011 § 59 jättää ympäristöministeriölle hakemuksen kansallisen kaupunkipuiston perustamiseksi Turkuun. Hakemusasiakirjat on asetettu nähtäville kaupunginhallituksen päätöksellä 17.5.2011 § 245. Kuralan Kylämäen Ystävät ry on jättänyt asiassa 15.6.2011 päivätyn muistutuksen.

Muistutuksessa huomautetaan, että kansallisen kaupunkipuiston alueesta on jätetty pois Säkömäki-niminen asemakaavanmuutosalue (kaavatunnus 24/2009), jonka todetaan muistutuksessa olevan kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokas sekä olevan ”oleellinen osa valtakunnallisesti merkittävää Aurajokilaakson maisemakokonaisuutta”. Muistutuksen mukaan vahvistamatonta asemakaavaa ei tule käyttää perusteluna jättää arvokkaita alueita pois kaupunkipuistosta. Lisäksi muistutetaan, että kaupunkipuiston perustamishakemus on ristiriitainen, koska ympäristöministeriölle on esitetty kaupunkipuiston perustamisen perusteluina mm. Säkömäen läheisyydessä olevan Kuralan kylämäen erityisarvoja.

Säkömäki sijaitsee Jaaninoja-nimisen vesistön itäpuolella ja Kuralan kylämäki sen länsipuolella. Kyseessä on kaksi eri aluetta, joista Kuralan kylämäki sisältyy kansalliseksi kaupunkipuistoksi esitettyyn alueeseen kokonaisuudessaan. Säkömäen puoleiselta peltoalueelta on mukana Jaaninojan varsi eli alue, joka on asema- ja yleiskaavoissa osoitettu viheralueeksi ja maisemallisesti arvokkaaksi alueen osaksi. Kuralan kylämäki on mainittu kaupunkipuistohakemuksessa yhtenä Turun erityisistä arvoista. Samoin erityisenä arvona on mainittu valtakunnallisesti arvokas Aurajokilaakson maisema-alue, johon Turusta kuuluvat mm. Koroistenniemi, Halisten kylämäki ja Virnamäen kedot. Säkömäkeä ei ole käytetty hakemuksessa perusteluna eikä Säkömäki kuulu valtakunnallisesti arvokkaan Aurajokilaakson maisema-alueen rajaukseen, vaikka jokivarressa sijaitseekin (Arvokkaat maisema-alueet. Maisema-alueityöryhmän mietintö II. Ympäristöministeriön mietintö 66/1992).

Muistutuksessa pidetään ristiriitaisena, että kansallisen kaupunkipuiston alueeseen sisältyy asemakaavalla säilytettäväksi osoitettuja sekä viheralueiksi merkittyjä maaseutumaisia alueita Kohmon ja Kuralan alueelta, mutta ei sisälly muistutuksessa samaan aluekokonaisuuteen liittyväksi katsottua Säkömäen aluetta. Kansalliseen kaupunkipuistoon liitetään alueita, joiden maankäyttö- ja suunnittelutilanne tukevat erityisten arvojen säilyttämistä (MRL 68 §). Siten kaupunkipuistoon soveltuvat alueet ovat pääasiassa kaavoissa osoitettuja virkistys- ja suojelualueita. Säkömäki on asemakaavamuutoksen alainen alue, joka nykyisessä, toteutumattomassa asemakaavassa 13/1948 on osoitettu pientaloalueeksi, ja osa alueesta on asemakaavoittamatonta. Yleiskaavassa 2020 kohde on palvelujen ja hallinnon aluetta. Myöskään tämä käyttötarkoitus ei ole toteutunut. Kaavallisia perusteita koko alueen liittämiseksi kansalliseen kaupunkipuistoon ei siis toistaiseksi ole. Säkömäen kaavamuutoksen tarkoitus on pientalorakentamisen ohella edistää kulttuurimaiseman säilyttämistä kiinnittämällä erityistä huomiota ”peltoalueiden vapaiden näkymien ja arvokkaan miljööön harmonisen ilmeen säilyttämiseen” (Asemakaavan muutos ”Säkömäki”, Osallistumis- ja arviointisuunnitelma 30.3.2010). Koska kaupunkipuisto perustuu lainvoimaisten kaavojen antamiin edellytyksiin, voidaan puistoa jatkossa täydentää maakäyttö- ja suunnittelutilanteen sen mahdollistaessa.

Edellä esitetyn perusteella Turun kaupunki katsoo, että hakemus Turun kansallisen kaupunkipuiston perustamiseksi ei ole ristiriitainen muistutuksessa esitetyllä tavalla, ja että Säkömäen kaavamuutosalueen jättäminen pois kansallisesta kaupunkipuistosta on MRL:n kansallista kaupunkipuistoa koskevat säädökset huomioon ottaen perusteltua.